



Lustigman & Blank,  
Attorneys at Law

لوسטיگمان, بلانك,  
مكتب محاماة  
www.lb-law.net

לוסטיגמן ובלנק,  
משרד עורכי דין

Adi Lustigman, LL.B. LL.M.  
Tamir Blank\*, LL.B. MA  
\* A member of the N.Y. Bar

עדי לוסטיגמן, עו"ד  
תמיד בלנק\*, עו"ד, מוסמך ביחב"ל  
\* חבר בלשכת עוה"ד של ניו יורק

תאריך: 14.4.2010

מספרנו: 3488  
בפקס 02-5681670  
טל' 02 5681660

לכבוד  
נציבת השגות  
ועדת השגה לזרים  
משרד הפנים

הנדון: השגה בגין אי מענה לבקשה להארכת רשיון ישיבה בישראל  
בקשת איחוד משפחות 815/08  
ע"ש מר אטרש, ת.ז.  
עבור אשתו, גב' אטרש, ת.ז.

מוגשת בזאת השגה כנגד אי מענה המשיב לבקשה לבקשת איחוד המשפחות שבנדון, שהוגשה ביום 28.12.2008 לפני למעלה משנה ושלושה חודשים.

כמו כן, נבקש כי יו"ר הועדה תורה למשיב שלא להרחיק את גב' אטרש, ת.ז. מישראל עד ל-45 יום ממועד קבלת החלטה סופית בהשגה זו, באופן שיאפשר למשיגים לפנות לבית המשפט במידת הצורך.

ההשגה מוגשת בשם בני משפחת אטרש שבנדון, ובשם המוקד להגנת הפרט.

ואלו טעמי ההשגה:

### רקע

1. המשיג נישא בשנת 2000, לתושבת שטחים מאבו דיס. לבני הזוג נולדו בישראל שני ילדים - \_\_\_\_\_, ילידת 2001, ו \_\_\_\_\_, יליד 2005. שני הילדים הם תושבי קבע של מדינת ישראל.
2. המשיגים קבעו ביתם בישראל. ילדיהם לומדים בירושלים, המשיגים עובדים כמורים בבתי ספר בעיר, בני המשפחה מוכרים ע"י המוסד לביטוח לאומי ומבוטחים בקופת חולים בעיר.
3. ביום 28.12.2008 הוגשה בלשכת המשיב הבקשה נשוא השגה זו, לאיחוד משפחות בישראל. בקשה וקבלה על הגשת בקשה, מצ"ב ומסומנות א.

### מיצוי הליכים

27 Shmuel Hanagid  
Jerusalem 94269  
Tel: 972-2-6222808  
Fax: 972-3-5214947  
e-mail: tamir@lb-law.net

شارع شمو  
القدس  
تلفون: ٠٢ - ٦٢٢٢٨٠٨  
فاكس: -  
www.lb-law.net

שמואל הנוגיד 27  
ירושלים 94269  
טל': 02-6222808  
פקס: 03-5214947  
דוא"ל: adi@lb-law.net

במרוצת החודשים שחלפו לאחר הגשת הבקשה שבו המשיגים ופנו פעם אחר פעם ללשכת המשיב בנסיון לברר מה עלה בגורל בקשתם. אף על פי כן, לא נענו פניותיהם. בצר להם, ובחלוף שנה ללא שנתקבלה תשובת המשיב לבקשה, פנו המשיגים לסיוע המוקד להגנת הפרט.

4. ביום 11.1.2010 שלח המוקד להגנת הפרט למשיב מכתב תזכורת.

המכתב מצ"ב ומסומן ב.

5. ביום 17.3.2010 שלחו המשיגים למשיב מכתב תזכורת נוסף.

מכתב המשיגים מצ"ב ומסומן ג.

6. למעלה משנה ושלושה חודשים חלפו מאז הוגשה הבקשה ללא כל תשובה עניינית מהמשיב. בינתיים נרמסת זכותם החוקתית של המשיגים לחיי משפחה ונפגעים באופן קשה ילדי המשפחה, המתגוררים בביתם בירושלים עם הוריהם.

### הזכות לחיי משפחה – זכות חוקתית

7. התנהגות המשיב כמפורט לעיל פוגעת בזכותם של המשיגים לחיות בצוותא ולקיים תא משפחתי כפי שבחרו. זכותו של כל אדם להינשא ולהקים תא משפחתי הינה זכות יסוד בשיטתנו המשפטית, שאין לפגוע בה, ואשר נגזרת מזכותו של כל אדם לכבוד. בפסק הדין שניתן לאחרונה בעניין חוקתיותו של חוק האזרחות והכניסה לישראל, הועלה מעמדה של הזכות לחיי משפחה בישראל לזכות חוקתית, אשר עוגנה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הנשיא ברק, אשר היה בדעת מיעוט ביחס לתוצאה הסופית של פסק הדין, סיכם, בהסכמת שמונה מתוך אחד עשר השופטים שישבו בדין, את ההלכה שנקבעה בפסק הדין לעניין מעמדה של הזכות לחיי משפחה בישראל:

**מכבוד האדם אשר מבוסס על האוטונומיה של הפרט לעצב את חייו נגזרת זכות-הבת של הקמת התא המשפחתי והמשך החיים המשותף יחדיו כיחידה אחת. האם מתבקשת מכאן גם המסקנה כי המימוש של הזכות החוקתית לחיות יחדיו משמעותו גם הזכות החוקתית למימושה בישראל? תשובתי על שאלה זו הינה, כי הזכות החוקתית להקים תא משפחתי משמעותה הזכות להקים את התא המשפחתי בישראל. אכן, לבן הזוג הישראלי עומדת הזכות החוקתית, הנגזרת מכבוד האדם, לחיות עם בן זוגו הזר בישראל ולגדל בישראל את ילדיו. הזכות החוקתית של בן הזוג למימוש התא המשפחתי שלו, היא, בראש ובראשונה, זכותו לעשות כן במדינתו שלו. זכותו של ישראלי לחיי משפחה משמעה זכותו לממשה בישראל. בג"ץ 7052/03 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים, ניתן ביום 14.5.06, בפסקה 34 לפסק דינו של הנשיא ברק.**

8. קביעת הזכות לחיי משפחה כזכות חוקתית גוררת אחריה את הקביעה, כי כל פגיעה בזכות זו צריכה להיעשות בהתאם לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו – רק משיקולים כבדי משקל. זאת בהסתמך על תשתית ראייתית מוצקת המעידה על שיקולים כאלה. קביעה זו מטילה על המשיב חובה מוגברת להקפיד הקפדה יתרה על קיומה של מערכת מינהלית, אשר תבטיח כי הפעלת סמכותו לסירוב לבקשות לאיחוד משפחות שמובאות בפניו, סמכות אשר פוגעת בזכות חוקתית מוגנת, תיעשה רק במקרים בהם מתקיימת הצדקה מלאה לכך. כך גם באשר לנקיטת סחבת והערמת מכשולים בירוקרטים מוגזמים, התנהלות אשר מנוגדת לשלטון החוק ממילא.

ר' עוד: כבי' השופט ברק, כתוארו אז, בבג"ץ 693/91 אפרת נ' הממונה על מרשם האוכלוסין במשרד הפנים ואח', פ"ד מז(1) 749, 783; בע"א 238/53 כהן ובוליק נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד ח4, 35; בג"ץ 488/77 פלוני ואח' נ' היועמ"ש לממשלה, פ"ד לב(3) 421, 434; ע"א 451/88 פלוניס נ' מ"י, פ"ד מ"ט(1) 330, 337; דנ"א 2401/95 נחמני נ' נחמני ואח', פ"ד נ(4) 661, 683; בג"ץ 979/99 פאלויה קרלו נ' שר הפנים, תקדין עליון 99(3) 108.

9. גם המשפט הבינלאומי קובע כי לכל אדם חירות להינשא ולהקים משפחה. כך למשל, קובע סעיף 10(1) לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, כ"א 1037, אושררה ע"י ישראל ביום 3.10.91, כי:

**יש להעניק הגנה וסיוע רחבים ככל האפשר למשפחה, שהיא יחידת היסוד הטבעית של החברה, במיוחד לשם כינונה, וכן כל זמן שהיא נושאת באחריות לטיפול בילדים תלויים וחינוכם....**

ראו עוד: ההכרזה האוניברסאלית בדבר זכויות האדם, שנתקבלה בעצרת האו"ם ב-10.12.48, ס' 18(1); סעיף 17(1) וסעיף 16(3) לאמנה הבינ"ל בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, כ"א 1040, נכנסה לתוקף לגבי ישראל ביום 3.1.1992.

10. בהתנהלותו רומס המשיב את חיי המשפחה של המשיגים.

### זכויות הילדים – הפגיעה ב וב

11. בהיעדר הכרעה בבקשה לאיחוד משפחות של המשיגים פוגע המשיב במיוחד בילדיהם הקטינים. הסירוב לאפשר להסדיר את מעמד אמם, משבית כל היבט נורמטיבי של חיי המשפחה וגורם למתח אדיר, חוסר יציבות וחוסר ודאות וביטחון בחיי המשפחה, מרכיבים חשובים כל כך להתפתחותם התקינה של ילדים.

12. במשפט הישראלי עקרון טובת הילד הוא עקרון יסודי ומושרש. בע"א 2266/93 פלוני נ' פלוני, פ"ד מט(1) 221, פסק השופט שמגר כי על המדינה להתערב לשם הגנה על הילד מפני פגיעה בזכויותיו.

13. הזכות של ילדים קטינים לחיות לצד הוריהם הוכרה כזכות אלמנטרית וחוקתית ע"י בית המשפט העליון. ראו: דברי השופט גולדברג בבג"ץ 1689/94 הררי ואח' נ' שר הפנים, פ"ד נא (1) 15, בעמ' 20, מול האות ב.

14. האמנה בדבר זכויות הילד קובעת שורה של הוראות המחייבות הגנה על התא המשפחתי של הילד.

כך נאמר במבוא לאמנה:

[המדינות החברות באמנה זו] משוכנעות כי המשפחה, כקבוצת יסוד לחברה וכסביבה טבעית להתפתחותם ורווחתם של כל בניה, ובפרט הילדים, מן ההכרח כי יובטחו לה הבטחה וסיוע, ככל הנדרש, באופן שתוכל לשאת במלוא אחריותה בתוך הקהילה [...]

[...] הילד לשם פיתוח אישיותו המלא וההרמוני, מן הראוי כי יגדל בסביבה משפחתית באוירה של אושר, הבנה ואהבה [...].

סעיף 13(1) לאמנה קובע:

בכל הפעולות הנוגעות לילדים, בין אם ננקטות בידי מוסדות רווחה סוציאלית ציבוריים או פרטיים ובין בידי בתי משפט, רשויות מינהל או גופים תחיקתיים, תהא טובת הילד שיקול ראשון במעלה....

סעיף 9(1) קובע:

המדינות החברות יבטיחו כי ילד לא יופרד מהוריו בניגוד לרצונם, אלא רק כאשר קובעות רשויות מוסמכות, הכפופות לביקורת משפטית, בהתאם לדינים ולנהלים הנוגעים לעניין, כי פירוד כאמור נדרש לטובת הילד.

הוראות האמנה בדבר זכויות הילד זוכות להכרה הולכת וגוברת כמקור משלים לזכויות הילד וכמדריך לפרשנות "טובת הילד" כשיקול על במשפטנו: ראו ע"א 3077/90 פלונית ואח' נ' פלוני, פ"ד מט(2) 578, 593 (כבי השופט חשין); ע"א 2266/93 פלוני, קטין ואח' נ' פלוני, פ"ד מט(1) 221, בעמ' 232-233, 249, 251-252 (כבי הנשיא דאז שמגר); דנ"א 7015/94 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית, פ"ד נ(1) 48, 66 (כבי השופט דורנר); בג"ץ 5227/97 דוד נ' בית הדין הרבני העליון (תק-על 98 (3) 443) בסעיף 10 לפסק דינו של כבוד השופט חשין.

15. ילדי המשיגים נפגעים פגיעה קשה מהימנעות המשיב מלהסדיר את מעמד אמם משך תקופה כה ארוכה. המתח הנפשי בבית עקב היעדר אישור שהייה בישראל, הפגיעה במשפחה וחוסר הוודאות בדבר המשך חיי כל בני המשפחה יחד בביתם בירושלים - בכל אלה יש כדי לגרום לנזק בלתי הפיך לילדי המשיגים. בהתעלמותו מבקשת המשיגים להסדרת מעמד אב המשפחה, מפר המשיב את הדין הבינלאומי והישראלי ואת הוראות האמנה לזכויות הילד, ומתעלם מהשיקול של טובת ילדי המשיגה, תושבת מדינת ישראל, שצריך היה להנחותו כשיקול ראשון במעלה.

### חובות המשמורן

16. חובת המשמורן כלפי הילדים שתחת משמורתו ואיסור ההזנחה הינן חובות המעוגנות היטב בחקיקה הישראלית. כך למשל סעיף 15 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, שכותרת תפקידי ההורים, קובע:

**אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין ... וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו, והסמכות לייצגו.**

סעיף 323 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, קובע:

**הורה או מי שעליו האחריות לקטין בן ביתו, חובה עליו לספק לו את צרכי מחייתו, לדאוג לבריאותו ולמנוע התעללות בו, חבלה בגופו או פגיעה אחרת בשלמו ובבריאותו, ויראהו כמי שגרים לתוצאות שבאו על חייו או על בריאותו של הקטין מחמת שלא קיים את חובותו האמורה.**

וראו עוד סעיף 373 לחוק.

17. אי הכרעת המשיב בבקשה משך תקופה כה ארוכה, מונעת מהמשיגים לפעול בהתאם לחובות אלו. בכך, הופך המשיב הורים לעבריינים בעל-כורחם. חמור מזה: מדיניות המשיב פוגעת בנושאות בתא המשפחתי ובכך מסכלת את הכלי החברתי המרכזי להגנת גופם, חייהם וכבודם של הילדים.

### חובת הרשות לפעול במהירות הראויה

18. על המשיב, ככל רשות ציבורית, מוטלת החובה לטפל בעניינם של פונים בהגיונות, בסבירות ובמהירות ראויה. כך פסק כבוד השופט ד' לוי בבג"ץ 6300/93 המכון להכשרת טוענות בית הדין נ' השר לענייני דתות ואח', פ"ד מח(4) 441, 451:

**על רשות מוסמכת לפעול בסבירות. סבירות משמעה גם עמידה בלוח זמנים סביר.**

לעניין זה ראו עוד:

בג"ץ 758/88 קנדל ואח' נ' שר הפנים, פ"ד מו(4) 505; בג"ץ 4174/93 ויאלב נ' שר הפנים (לא פורסם), בסעיף 4 לפסה"ד; בג"ץ 1689/94 הררי ואח' נ' שר הפנים, פ"ד נא(1) 15.

19. חובתו של המשיב לפעול בעניינם של הפונים אליו בזריזות ראויה, מעוגנת גם בסעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, הקובע לאמור:

**הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור לעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות.**

20. החובה לפעול בתוך זמן סביר, ושלא לנקוט הזנחה וסחבת בבקשות התלויות ועומדות בפני הרשות, היא מיסודותיו של מינהל תקין.

ראו לעניין זה ע"א 4809/91 הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים נ' קהתי ואח', פ"ד מח(2) 190, 219.

21. בית המשפט העליון עמד על הדברים הללו בפסק דינו בבג"ץ 3680/95 טבריה נ' משרד הפנים, תק-על(1)96, 673. באותו עניין אישר בית המשפט כסבירה את מדיניותו של המשיב לבחון במקרים מסויימים את כנות הנישואין בטרם ירשום במרשם האוכלוסין את מי שהציג תעודת נישואין בתור "נשוי". עצם הבדיקה נמצאה סבירה, אך בית המשפט הוסיף על כך, כי:

יש לקוות כי היא (הבדיקה, ע.ל.) נעשית ביעילות ובמהירות הראויה, ויש להניח כי גם במקרה שלפנינו הבדיקה לא תארך זמן רב. דברי כבוד הנשיא ברק בעמ' 673.

22. בהקשר של איחוד משפחות, עוגנה חובת המשיב, ככלל, להסדיר מעמדם, בפרק זמן שאינו עולה על שלושה חודשים. במקרה של משפחת המשיגים כבר חומש פרק זמן זה.

23. המשיב נוקט סחבת בטיפול בבקשת המשיגים, כאשר הוא נמנע מלאשרה במשך למעלה משנה ושלושה חודשים ונראה שהיד עוד נטויה. התנהלות זו של המשיב לא רק שאינה מהירה או יעילה, כי אם חורגת באופן קיצוני מהמצופה מהתנהגות של רשות מינהלית סבירה, האמונה על היבטים משמעותיים של חיי הנזקקים לשירותיה. התנהלות המשיב מנוגדת לרציונל הליך איחוד המשפחות, ופוגעת באופן קשה ביותר בילדי המשפחה, שנותרים ללא מעמד וללא כל זכויות.

### לסיכום

24. מהמקובץ עולה כי המשיב פועל באופן מובהק בניגוד לדין. בינתיים נפגעים חיי בני המשפחה של המשיגים ונרמסות זכויותיהם.

25. נבקש לאשר את בקשת המשיג, ולהסדיר את מעמד המשיגה לאלתר. כמבוקש, ברישא של בקשה זו, עד למתן החלטה יש להורות שלא לגרש את המשיגה מישראל.

**בכבוד רב ובברכה,**

  
עדי לוסיגמן, עו"ד

לוט  
יפוי כוח  
תצהיר המבקשת  
נספחים א-ז.